

Ympäristöpoliittinen linjaus

Keskustalaisessa ympäristöpolitiikassa korostuu ylisukupolvinen ajattelu. Se näkyy esimerkiksi ilmastopolitiikassa ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Tulevilla sukupolvilla on oltava vähintään yhtä hyvät edellytykset elää maapallolla kuin tämän päivän ihmisillä. Keskusta haluaa toteuttaa ympäristöpoliittisten linjaustensa kautta sellaisia ratkaisuja, joilla otetaan huomioon päätösten vaikutukset niin ympäristölle, ihmisille kuin taloudelliselle toiminnalle.

Suunnanmuutos ilmastopolitiikkaan

Keskustalaisilla on kulttuuriperintönään ylisukupolvinen ajattelu. Maa pitää jättää tuleville sukupolville vähintään yhtä hyvässä kunnossa kuin se on itse saatu.

Ilmastopolitiikan suuria kysymyksiä tai onnistumisia ei mitata neljännesvuosikatsauksien mittaisilla sykleillä. Kokoomus-SDP -johtoisen hallituksen aikana Suomen ilmastopolitiikan suunta on käännetty alati mustempaan suuntaan. Suomalainen uusiutuva energia ja keskustalaisten pitkäjänteinen työ kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi on kuluvalle vaalikaudella saanut väistyä kivihiihen polttamisen tieltä.

Keskusta haluaa johtaa Suomen kohti kestävää luonnonvara- ja ympäristötaloutta.

Keskustan mielestä ilmastopolitiikassa on tärkeää, että:

- Ilmastonmuutosta torjutaan kansainvälisin sopimuksin niin, että lämpötilan nousu jää alle kahden asteen
- EU:n energiapolitiikassa vuodelle 2030 pitää asettaa sitovat tavoitteet energiatuotannon päästöille, uusiutuvan energian määrälle ja liikenteen uusiutuville polttoaineille. Uusiutuvan energian taakanjako on kiintiötävä kansallisiksi tavoitteiksi.
- Energiatehokkuutta parannetaan: enemmän BKT:ta vähemmällä fossiilisella energialla
- Energiasta kasvava osuus tuotetaan uusiutuvilla kotimaisilla energialähteillä
- Kivihiihen käyttöä vähennetään. Tähän päästään esimerkiksi veroratkaisuin.
- Panostukset biotalouteen tuovat uusia vastauksia myös ilmastonmuutoksen torjuntaan

Ilmastonmuutokseen voidaan vaikuttaa. Paras ja varmin keino on kansainvälinen sitova sopimus, joka asettaa raamit ja pelisäännöt kaikkien maiden ilmastoponnisteluille. Tavoitteena on päästä tähän Pariisin ilmastokokouksessa vuonna 2015. Keskusta on

osaltaan valmis työskentelemään tällaisen sopimuksen syntymisen puolesta.

Ilmastopolitiikan välttämättömyydet tarjoavat mitavia mahdollisuuksia Suomelle, jolla on runsaat luonnonvarat, tietotaitoa niiden kestävästä käytöstä sekä korkeatasoista osaamista. Energia- ja materiaalitehokkuuden parantaminen on paitsi välttämätöntä, myös taloudellisesti kaikkein kannattavin tapa vastata ilmastomuutoksen haasteeseen kaikilla sektoreilla.

Ilmastomuutoksen torjunta- ja sopeutumistoimet toki maksavat jotakin. Lasku tulee joka tapauksessa, mutta jos toimiin ei ryhdytä heti, se on tuntuvasti suurempi. On halvempaa ja järkevämpää torjua ilmastomuutosta ajoissa kuin maksaa sen seurauksista.

Ilmasto- ja energiapolitiikan suurena kysymyksenä on pitkällä tähtäimellä energian kokonaiskulutuksen kääntäminen laskuun. Tarvitsemme rohkeita ja kestäviä ratkaisuja, joita ei verhota talouslamasta aiheutuvan väliaikaisen päästöjen taittumisen viitan taakse. Tarvitsemme järkeviä ja voimakkaita toimia energian säästön ja energiatehokkuuden parantamiseksi.

Ilmastopolitiikkamme voidaan rakentaa Suomen omille tarpeille ja mahdollisuuksille. Se ottaa samalla huomioon EU:n ilmasto- ja energiapaketin meille esittämät velvoitteet.

Biotalous on suomalaisen vastaus ilmastomuutokseen

Uusiutuvassa energiassa on Suomessa huomattava potentiaali. Uusiutuvien energialähteiden käytön olennaisella lisäämisellä ja energiatehokkuuden ja -säästön huomattavalla parantamisella voimme vastata tehokkaimmin ilmastohaasteeseen.

Suomen tulevaisuuden menestyksen edellytyksenä on biotalous, jonka keskiössä ovat uusiutuvista luonnonvaroista jalostetut tuotteet. Fossiilisista raaka-aineista jalostettujen tuotteiden korvaamisessa uusiutuvilla materiaaleilla on rajattomat mahdollisuudet.

Metsäteollisuuden nykyisten tuotteiden rinnalle on kehitettävä uusia innovaatioita ja nykyisten tuotteiden uudenlaisia sovelluksia. Esimerkiksi kasvava internetkauppa ja ruokahävikin vähentäminen paremmalla pakkaamisella luovat mahdollisuuksia uudenlaisten pakkaussovellusten kehittämiseen. Paperiin ja kartonkipakkauksiin on mahdollista lisätä myös älyä. Metsäbiomassasta voidaan valmistaa erilaisia biokomposiitteja ja biokemikaaleja, liukosellusta valmistetaan kangasta vaateteollisuuteen ja nanosellun käyttömahdollisuuksia tutkitaan. Biomassan käyttö pitkälle jalostetuissa polttoaineissa lisääntyy huimaa vauhtia. Tulevaisuuden tuotannollinen konsepti onkin biotalous.

Pellot ja metsät tuottavat jo nyt raaka-aineita niin elintarviketalouteen kuin energiantuotantoon. Kestävyyden parantaminen edellyttää, että esimerkiksi elintarvikeketjusta pellolta pöytään tehdään mahdollisimman aukoton. Raaka-aineet tulee hyödyntää tehokkaasti ja vähäenergisesti. Tuotteiden jatkojalostukseen, kuljetukseen ja säilytykseen on panostettava entistä voimakkaammin.

Metsät ovat Suomelle huikea luonnonarvo, mutta myös taloudellinen arvo. Metsien lisääntyvä hyödyntäminen on toteutettava luonnon kannalta kestävällä tavalla. Siksi on tärkeää, että taloudellisen käytön lisäämisen ohella jatketaan luonnon monimuotoisuuden määrätietoista suojelua. Lisäksi vastuullisessa metsänhoidossa yhdistyvät luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen ja kestävä puun tuotanto talousmetsien luonnonhoidon keinoin. Talousmetsien kestävä käyttö todennetaan metsäsertifiointijärjestelmillä (PRFC, FSC). Suomen metsistä 90 prosenttia on sertifioitu. Metsät kasvavat Suomessa jatkuvasti enemmän kuin niitä hyödynnetään. Tämä muodostaa myös merkittävän ja tarpeellisen hiilinielun.

Metsien hyötykäytön yhteydessä on kiinnitettävä huomiota myös virkistymismahdollisuuksiin. Luonto antaa ihmisille mahdollisuuden elämyksiin, rauhoittumiseen ja virkistymiseen. Luontomatkailun suosio on kasvanut jatkuvasti ja sen aluetaloudellinen merkitys on tärkeä.

Työtä Itämeren eteen tehdään maalla, merellä ja ilmassa

Itämeren tila on hälyttävä. Viimeisen sadan vuoden aikana ihmisen toiminta on oleellisesti muuttanut Itämeren valuma-alueetta, Itämerta ja sen ekosysteemiä. Viime vuosien aikana Itämeren suojelussa on onneksi edistytty. Jäljellä olevat ongelmat ovatkin sitten aikaisempia haasteellisempia ja vaikeammin ratkaistavissa. Itämeren tilan korjaaminen vaatii pitkäjänteistä yhteistyötä, jota Keskusta on halukas edistämään.

Puhtaat vedet ovat keskustalaisille sydämen asia. Siksi on haettava entistä määrätietoisemmin esimerkiksi sellaisia ratkaisuja, joissa yhdistyy Itämeren tilan parantaminen ja rannikkoalueiden maatalouden kannattavuuden turvaaminen. Maataloudessa tulevaisuudessa tehtävien investointien ja teknisten ratkaisujen luonne ovat suuressa roolissa ravinnekierokysymyksen ratkaisemisessa. Ravinnekieron kehittäminen parantaa meren tilaa, työllistää, pitää koko maan asuttuna ja vastaa myös globaaleihin merien ympäristöongelmiin. On tärkeää oppia tarkastelemaan Itämerta ravinteita poistavien kiertojen kannalta. Ravinnekierätyksessä on paljon käyttämättömiä mahdollisuuksia.

Itämeren sisäinen kuormitus on yksi meren kuntoa huonontava tekijä. Sisäinen kuormitus tarkoittaa vuosisatojen aikana meren pohjaan varastoituneiden ravinteiden, erityisesti fosforin, vapautumista pohjasedimentistä hapettomissa olosuhteissa. Sisäisen kuormituksen suuresta merkityksestä Itämerellä kertoo esimerkiksi se, että pintavesien ravinnetasot vaihtelevat vuosittain enemmän kuin jokivesien ja muun valuman vaihteluilla voidaan selittää. Siksi on jatkuvasti etsittävä ja kehitettävä sellaisia teknisiä ratkaisuja, joilla myös sisäisen kuormituksen ongelmaa voidaan tehokkaasti lieventää.

Keskusta haluaa siirtyä puheista tekoihin. Niin Suomessa kuin muissakin Itämeren rantavaltioissa strategioita ja poliittisia päätöksiä on tehty. Itämeripolitiikan hampaattomuuteen vaikuttaa päätösten toimeenpanon hitaus. Kun tähän lisätään meriympäristön hidas reagointi ja toipuminen, toimenpiteiden merkitys näyttää vähäiseltä.

Pohjimmaltaan suurin osa Itämeren ympäristöongelmista on lähtöisin valuma-alueella tapahtuvista muutoksista. Sen vuoksi Itämeren suojelu on sidottava, ei ainoastaan merellä tapahtuvien toimien hallintaan ja hoitoon, vaan meren tilan parantaminen vaatii toimia myös valuma-alueella.

Tällä hetkellä jokakesäiset levälautat ovat valitettavan tuttuja rannikoiden asukkaille ja vierailijoille. Noin kolmannes Itämeren pohja-alueesta kärsii pahasta happikadosta. Vieraita kalalajeja ilmaantuu merelle yksi toisensa jälkeen. Alati kasvavien öljy- ja kemikaalikuljetusten rinnalla kasvaa myös riski katastrofaalisesta onnettomuudesta.

Meren tarjoamat hyödyt, luonnonvarojen kestävä käyttö ja merten hyvä tila on edellytys taloudelliselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille.

Itämeren suojelemiseksi tarvitaan kansainvälistä yhteistyötä Itämeren valtioiden, EU:n ja kansainvälisten rahoituslaitosten kesken. Itämeren suojelussa kaikkien maiden panos, myös EU:n ulkopuolella olevan Venäjän mukanaolo ja sitoutuminen on tärkeää. EU-maista erityisesti Puolan kuormitus Itämereen on huomattavan suuri, ja sen päästöjen nopea vähentäminen on välttämätöntä.

Jätevesiasetuksen toimeenpanoa on selkiytettävä ja kohtuullistettava

Itämeren ohella Keskustalle on tärkeää myös sisämaan pinta- ja pohjavesien hyvä kunto. Puhtaat vedet ovat Suomen ylpeys, josta täytyy pitää jatkuvaa huolta. Tavoitteena on järvien ja jokien puhtauden ja ekosysteemin toimivuuden turvaaminen. Ne yhdessä mahdollistavat myös sisävesien lisääntyvän virkistyskäytön sekä turvaavat kalakantojen monipuolisuuden ja runsauden. Ihmisten aktiivisuutta omien lähivesien kunnostukseen on tuettava hyödyntämällä esimerkiksi Leader-rahoitusta.

Jätevesiasetus koskee kiinteistöjä, joita ei ole liitetty viemäriverkostoon. Asetuksen tavoite turvata haja-asutusalueen elinympäristö, puhtaat vesistöt ja juomavedet on sinänsä oikea. Vaikka vuonna 2003 voimaan tullutta jätevesiasetusta Keskustan johdolla

lievennettiin ja selkiytettiin vuonna 2011 annetulla uudella asetuksella, monet haja-asutusalueen asukkaat eivät vieläkään tiedä, vaaditaanko heiltä asiassa toimia vai ei. Keskustan mielestä turhia jätevesi-investointeja ei pidä keneltäkään edellyttää. Säännösten ja ohjeistusten pitää olla kohtuullisia ja selkeitä.

Keskusta esittää asiaan seuraavia ratkaisuja:

1. Jätevesiasetuksen toimeenpanon määräaika lykätään.
2. Kuivan maan kiinteistöllä asetusta sovelletaan vain silloin, kun kiinteistöllä tehdään rakennuslupaa edellyttäviä peruskorjauksia. Samassa yhteydessä rakennusvalvonta ohjeistaa, pitääkö jätevesien käsittelyä parantaa. Jos kiinteistöön ei muullakaan tavoin investoida, ei omistajalta edellytä toimenpiteitä myöskään jätevesien käsittelyn osalta.
3. Rannoilla ja tärkeillä pohjavesialueilla noudatetaan kuntien rakennusjärjestystä ja ympäristönsuojelumääräyksiä. Kiinteistönomistajille on tultava viranomaiselta selvä ohjeistus, mitä häneltä odotetaan sekä kohtuullinen määräaika vaadittavien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Luonnon monimuotoisuus on elämän ehto

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on tärkeää. Yhdenkin lajin poistumisella luonnon kiertokulusta voi olla suuri ja näkyvä merkitys. Esimerkiksi ihmissilmälle huomaamattoman levän katoaminen saa vetemme limoittumaan.

Luonnon monimuotoisuus eli biodiversiteetti tarkoittaa lajien ja elinympäristöjen koko kirjoa aina sammalista valtamerten valaisiin. Luonto tuottaa meille ravintoa, puhdasta vettä ja happea. Se myös tasoittaa lämpötilan muutoksia, vaimentaa tuulia ja hillitsee tulvia.

Luonnon monimuotoisuutta pitää varjella luontoa kunnioittaen ja tervettä järkeä käyttäen. Monimuotoisuuden ylläpitäminenkin vaatii tekijänsä. Vain

hoidettu suomalainen maisema tuo matkailijoita niin kotimaasta kuin ulkomailta. Suomen puhdas luonto ja hiljaiset alueet voivat olla tulevaisuudessa merkittävä vetovoimatekijä myös turismin näkövinkkelistä.

Keskusta tekee työtä luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen torjumiseksi. Yksi hyvä väline tähän on Etelä-Suomen metsiensuojeluohjelma Metso, joka antaa mahdollisuuden maanomistajille itse ehdottaa arvokkaita alueita suojeluun.

Suomalaisen lajikirjon köyhtymiseen ovat johtaneet hiljalleen monet syyt. Suurimpia niistä ovat kaupungistuminen ja sen mukanaan tuoma luontoa kuormittava rakentaminen sekä maatalouden muuttuminen suurtuotantopainotteiseksi ja lajistoltaan entistä yksipuolisemmaksi.

Luonnon monimuotoisuus heikkenee askel askeleelta, jos mitään ei tehdä. Kaikkein uhatuimpia suomalaisia luontotyyppisiä ovat perinnebiotoopit, niityt ja kedot, eräät suotyyppit sekä rannat. Näissä kaikissa näkyy ihmiskäden toiminta. Perinnebiotooppeja ei suojella jättämällä ne hoitamatta ja koskemattomiksi, vaan pitämällä yllä tervettä käyttöpainetta.

Suomi on tunnettu rikkaista luonnonvaroistaan. Osa niistä on aineellisia, osa aineettomia. Suomen hyvinvointia ja arvonlisää on vuosisatojen ajan taottu luonnonvaroista: maasta, metsästä ja maaperästä. Keskusta edellyttää, että tällä tiellä Suomi tulee jatkamaan tulevaisuudessakin. Hyödyntämisen tulee tapahtua kestäväällä tavalla. Luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen perustuva biotalous on Keskustan mielestä maamme suuri mahdollisuus.